

Adı:

Soyadı:

Sınıfı:

1. Soru
(..... Puan)2. Soru
(..... Puan)3. Soru
(..... Puan)4. Soru
(..... Puan)5. Soru
(..... Puan)6. Soru
(..... Puan)7. Soru
(..... Puan)8. Soru
(..... Puan)9. Soru
(..... Puan)

Öğrenme Çıktısı: SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme

1. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Sümerlerin ortak mirasa katkılarından üçünü yazınız.

Çivi yazısını icat ederek tarihî çağları başlatmışlardır.

Urukagina Kanunları ile ilk yazılı kanunları oluşturmuşlardır.

Matematik alanında önemli çalışmalar yapmışlardır.

b. Tarihteki ilk uluslararası barış antlaşmasını imzalayan Anadolu devleti hangisidir? Yazınız.

Hititler

c. Hititlerdeki analların (krallık yıllıkları) tarihî önemi nedir? Yazınız.

Anallar, tarihte tarafsız tarih yazıcılığının başlangıcı olarak kabul edilir.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme

2. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Sümerlilerin şehir merkezlerinde bulunan "ziggurat" adı verilen yapılarda en üst katlar rasathane (gözlemevi); ara katlar okul, tapınak, arşiv ve kütüphane; alt katlar ise tahıl ambarı olarak kullanılmıştır.

Buna göre Sümerlilerin ortak mirasa katkı sağladığı alanlardan üçünü yazınız.

Bilim/astronomi, eğitim/kültür, ekonomi

b. Babilliler hukuk alanında ortak mirasa hangi katkıda bulunmuşlardır? Yazınız.

"Hammurabi Kanunları" olarak bilinen yazılı kanunlar hazırlamışlardır.

c. Ticari faaliyetler yoluyla Anadolu'nun çivi yazısıyla tanışmasını sağlayan Mezopotamya uygarlığı hangisidir? Yazınız.

Asurlular

d. Lidyalıların parayı icat etmeleri, medeniyetlere hangi katkıları sağlamıştır? Yazınız.

Değiş tokuş usulü yerine para kullanılmaya başlandı. Ticari faaliyetler artarak daha kolay hâle geldi.

e. İonyalıların ortak mirasa katkılarından iki tanesini yazınız.

Deniz ticaretinde ileri giderek koloniler kurmuşlardır.

Bilimin desteklendiği özgür düşünce ortamı oluşturmuşlardır.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme

3. Demokrasi nedir, kısaca açıklayınız ve demokrasinin ilkelerini maddeler hâlinde yazınız.

Tanım:

Demokrasi, halk yönetimi veya halkın devlet yönetiminde söz sahibi olması

Demokrasinin ilkeleri:

Eşitlik - Katılım - Özgürlük - Çoğulculuk - Millî egemenlik - Hukukun üstünlüğü - Seçme ve seçilme hakkı

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme

4. Aşağıdaki bilgilerin karşısına ait olduğu demokrasinin temel ilkesini yazınız.

- a. Halkın yönetme gücünü seçme ve seçilme hakkından faydalanarak kullanması → **Millî egemenlik**
- b. Bireylerin her türlü dış etkidenden bağımsız, kendi iradesine dayanarak karar verebilmeleri → **Özgürlük**
- c. Herkesin yasalara ve bağımsız mahkemelerin verdiği kararlara uyması → **Hukukun üstünlüğü**
- d. Seçimlerde birden fazla parti ya da kişinin yönetime aday olması → **Çoğulculuk**

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme

5. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Aynı ülke sınırları içinde yaşayan ve bir devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere vatandaş denir. Etkin vatandaş ise hak ve sorumluluklarının farkında olan, bunları gerektiğinde bilinçli ve doğru şekilde kullanan kişidir.

a. Etkin bir vatandaşın sahip olması gereken özelliklerden iki tanesini yazınız.

Hukuka saygılı olma - Duyarlı olma

b. Ahmet Bey, mahallesinde çöplerin toplanmadığını fark etmiştir.

Buna göre Ahmet Bey'in etkin vatandaş olarak nitelendirilebilmesi için hangi davranışı sergilemesi gerekir? Yazınız.

Çöp sorunuyla ilgili belediyeye dilekçe vermelidir.

c. Etkin olmayan vatandaş davranışlarından iki tanesini yazınız.

Eğitime önem vermez.

Topluma katkıda bulunmaz.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme

6. CİMER'e 2025'te 5,5 milyon başvuru yapıldı.

Vatandaşların dilekçe ve bilgi edinme haklarının kullanımını kolaylaştırmayı amaçlayan CİMER'e başvuru sayısı 2025'te 5,5 milyonu buldu. Bu başvuruların çoğunluğu genel ağ üzerinden yapılırken bir kısmı da posta ve şahsen müracaat yoluyla gerçekleşti.

(Genel ağ haberinden düzenlenmiştir.)

Bu genel ağ haberindeki uygulamanın ülkemizdeki vatandaşlık okuryazarlığına katkısını belirtiniz.

Vatandaşların hak arama ve dilekçe hakkını bilinçli ve kolay erişilebilecek şekilde kullanmalarını sağlayarak vatandaşlık okuryazarlığını güçlendirir.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme

7. I. Bireylerin yasa ve anayasa ile güvence altına alınmış yetki ve kazanımlarıdır.
II. Bireylerin haklarını kullanırken yerine getirmeleri gereken yükümlülüklerdir.
III. Kişinin başkalarının haklarına zarar vermeden, kendi iradesiyle karar verme ve hareket etme durumudur.

Numaralanmış tanımların karşılığı olan kavramları yazınız.

I. Hak

II. Sorumluluk

III. Özgürlük

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme

8. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Temel insan hakları ve özgürlüklerine ikişer örnek yazınız.

Temel insan hakları: Yaşama hakkı-Barınma hakkı

Temel özgürlükler: Din ve vicdan özgürlüğü - Düşünce ve kanaat özgürlüğü

- Doğuştan kazanılır ve vazgeçilemez.
- Diğer tüm hakların temelini oluşturur.
- Devredilemez ve herkes için geçerlidir.

b. Bu bilgilerde bahsedilen hak hangisidir? Yazınız.

Yaşama hakkı

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme

9. T.C. Anayasası'nın aşağıdaki maddeleri vatandaşların hangi temel hak ve özgürlüğünü korumaktadır? Yazınız.

Madde 25: Her sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Düşünce ve kanaat özgürlüğü

Madde 42: Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Eğitim hakkı

